

Peiliinkatsoja

**LEILA
TUURE**

Peiliinkatsoja

Leila Tuure

Peiliinkatsoja

SAGA Egmont

Peiliinkatsoja

Cover image: Shutterstock

Kirja ilmentää aikaa, jona se on kirjoitettu, ja sen sisältö voi olla osittain vanhentunutta tai kiistanalaista.

Copyright © 1989, 2021 Leila Tuure and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728238325

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

1.

Yöllä oli pakastanut. Eilispäiväiset kärrynjäljet olivat kovettuneet korkeiksi, kapeiksi harjanteiksi. Niiden väliin oli jäänyt vettä, joka yöllä oli kuivunut ohueksi jääkuoreksi. Sitä oli hauska poljeskella rikki.

Lyytiä hiukan puistatti. Hänellä oli yllään vain ohut, äidin takista pienennetty musta päällystakki, kesävaate, sen alla paras mekkonsa ja päässään ruutuhuivi, jonka alta pilkahtelivat kiharalatvaiset vaaleanruskeat palmikot.

Viimeistä kertaako mahdan tätä tietä kulkea? tyttö tuumiskeli kiskoessaan vikuroivaa lehmää perässään. Se tunsu suurempaa kiinnostusta jäätyneiden ruohontupsujen hamuamiseen kuin siihen kiireiseen vauhtiin, jota tyttö yritti lämpimikseen pitää yllä.

Lehmä tunsu olonsa muutenkin aika tukalaksi, sillä siitä oli tehty kuormajuhta, mikä lehmien mielestä ei ollut ollenkaan niiden virka, ei ainakaan näin pohjoisilla leveysasteilla.

Sen selkään oli nuoralla kiinnitetty kaksi isoa laukkua. Toinen niistä oli oikea arvokas nahkainen kapsäkki, vanha ja kuhmuinen tosin, mutta lujaa käsityötä. Se hypähteli epämukavasti kuvetta vasten. Vielä epämukavampi oli kuitenkin puinen vakka, joka moukaroi toista kylkeä. Se ei ollut onneksi kovin painava, sillä se sisälsi vain Lyytin kalleimmat aarteet, eikä niitä ollut paljon. Siellä oli äidiltä peritty kirkkosilkki, jonka tämä oli saanut isältä kihlajaislahjaksi melkein neljäkymmentä vuotta sitten. Sitä oli säilytetty huolellisesti, mutta silti se oli päässyt kulumaan taitekohdista. Vielä saattoi kuitenkin erottaa hämärän, kullanvärisen leiman ”Stockholm” sen eräässä kulmassa.

Virsikirja ja katekismus tekivät seuraa kirkkosilkille, mutta niitä rakkaampi tytön mielestä oli valokuva isästä ja äidistä. Se oli otettu Kajaanissa viimeisellä markkinamatkalla, jonka isä oli pystynyt tekemään. Hän oli kuollut kaksi kuukautta sen jälkeen, ja nyt oli äitikin jättänyt lapsensa.

Kuvassa isä istui pönäkkänä ja herraskaisena nojatuolissa. Taustalla oli kauniisti laskeutuva verho ja joitakin ruukuissa tököttäviä suuria, outoja kasveja. Kellonvitjat kiiltelivät isän vatsan päällä, ja kun oikein tarkasti tutki hämärää kuvaa, saattoi löytää moniakin yhteisiä piirteitä miehestä ja lehmää vetävästä työstä. Lyyti oli ihmetellyt usein, miten juuri hän saattoi olla niin kovasti isän näköinen, kun kaikki veljetkin muistuttivat enemmän hentoa äitiä kuin isää. Lotta-siskokin oli aivan kuin äiti.

Nuorempana Lyyti oli ollut oikein ylpeä, kun häntä pidettiin isän ilmettynä kuvana, mutta rippikouluaikana hän oli alkanut ajatella, ettei se taida niin kovin hienoa ollakaan. Isä oli talonpoikainen kynnenalusiaan myöten. Punakka, verävä ja

paksujalkainen. Äiti sen sijaan oli niin hieno ja kaunis. Kultatukkainen. Pikemminkin pappilan neitien näköinen kuin talonpoikaisvaimo. Vallan heikotti katsoa häntä.

Jalatkin Lyyti oli isältä perinyt. Ei hän niitä ollut koskaan ennen rippikoulua ajatellut eikä osannut semmoista asiaa surra, mutta siellä hän oli alkanut verrata itseään muihin tyttöihin ja huomannut herrastyttöjen hameiden alta vilahtelevat sirot nilkat, jotka näyttivät niin somilta nahkakenkien verhoamissa jaloissa. Ne nilkat olivat saaneet hänet ajattelemaan ulkonäköään sekä talonpoikaislasten ja herrasväen lasten eroja.

Äiti olisi sopinut vaikka Pohtsillan kartanon rouvaksi, mutta hän oli ollut vain pappilan piika, johon isä oli eräänä kesäsunnuntaina kirkonmäellä ihastunut ja pyytänyt melkein siitä paikasta emännäkseen. Isän vanhemmat olivat kovasti vastustaneet naimakauppaa. Ei silloin tilallisen ollut sopivaa naida piikaa, eikä se sitä paitsi ole yleistä vieläkään, tyttö mietti. Hänen mielestään ihmiset olivat samanarvoisia, voi köyhienkin joukossa olla parempia ihmisiä kuin itse kirkkoherra, tai oikeastaan parempia kuin itse rouva ruustinna. Äiti ainakin oli ollut paras, tytön rakkain ihminen. Niin kuin isäkin. Isä oli uhannut lähteä kaupunkiin töihin ja jättää maat ja tavarat, jos vanhemmat eivät suostuisi. Silloin vaari oli taipunut. Isähän oli perheen ainoa poika, eikä tilaa tietenkään voinut jättää tytöille, sen Lyyti hyvin ymmärsi.

Äidin elämä Santasessa ei ollut kuitenkaan kovin helppoa. Hänellä ei ollut myötäjäisiä tuoda mukanaan, eikä häntä myöskään pidetty riuskana työihmisenä. Vähitellen hän kuitenkin lunasti paikkansa. Neljä poikaa syntyi peräjälkeen ja sitten vielä kaksi tytärtä. Nyt riitti Santasessa perijöitä.

Perinnönjako se oli Lyytinkin tielle lähettänyt. Ei sentään aivan tyhjin käsin. Oli tämä lehmä ja kapsäkki täynnä vaatetavaraa, vakka täynnä aarteita ja vielä eväsreppukin selässä. Oli lupaus perintörahoista, joita hänen piti veljeltään vähitellen saada.

Mielellään hän jo oikeastaan lähtikin maailmalle. Koti oli ajan mittaan käynyt tyhjäksi. Ensin vanhin veli oli lähtenyt kotivävyksi kauas Savoon, sitten isä oli kuollut. Pikkuinen Olavi-veli oli kuollut jo kauan sitten, häntä Lyyti ei oikein muistanutkaan. Hänestä ei ollut jäljellä kuin ruskehtava valokuva äidin piirongilla.

Kun äiti sairastui, Ville päätti mennä naimisiin ja tuoda uuden emännän taloon. Äidin mielestä se oli hyvä, mutta Katrin kanssa hän ei oikein tullut toimeen. Katri oli tumma ja kiivasluontoinen. Hän oli talontytär ja ylpeä siitä, ylpeili jopa äidillekin. Vaikka äiti oli ollut emäntänä jo monta vuosikymmentä, Katri pani hänet muistamaan, ettei hän ollut muuta kuin piika talollisen tyttären rinnalla. Äiti ei jaksanut pitää puoliaan miniäänsä vastaan, vaan vetäytyi kamariinsa ja joutui vähitellen vuoteen omaksi. Heikko hän oli ollut aina ja monien mielestä oli ihan ihme, että hän jaksoi elää niin monta vuotta vielä isän jälkeen. Isä ei ollut koskaan ollut sairas.

Katri otti talon ohjaket käsiinsä myös isännän puolesta. Ville oli ollut aina hiukan nahjusmainen, Lyyti tuumiskeli. Kai hän oli löytänyt oikeansorttisen vaimon. Katri oli topakka ja kovaääninen. Siinä menossa pysyivät sekä aviomies että tämän suku ja palvelusväki hyvässä komennossa. Lyytiä hymyilytti, kun hän muisti äidin yrittäneen saada Villeen vähän puhtia, mutta tämä sanoi vain:

– Katri on sitä mieltä ja Katri on tätä mieltä ja Katrin mielestä tehdään niin ja näin eikä niin ja noin.

Lotta luopui ensimmäisenä. Hän sai piianpaikan Oulusta ja muutti sinne vuotta ennen äidin kuolemaa. Kohta lähti Kalle Lotan perässä. Oulussa oli kuulemma työpaikkoja tarjolla vaikka kuinka paljon. Ja kun äiti kuoli, niin nuorimmainenkin, tämä lettipäätyttö päätti lähteä. Tai oikeastaan hänet ohjattiin ovelle. Hän sai perintönsä, lehmän ja vakassa kilahtelevat muutamat kolikot, mutta muiden rahojen kanssa osoittautuikin myöhemmin olevan vähän miten sattui. Mitä pidemmälle aika kului, sitä harvemmin rahoja tuli, kunnes lähetykset aikanaan loppuivat kokonaan.

– Minnekäs Lyyti niin juoksee?

Tyttö säikähti.

– Ei lehmäparka ainakaan ole tuommoiseen vauhtiin tottunut. Yritäs hiljentää nyt vähän!

Naapurin Kustaa-isäntä siinä vain oli viemässä maitoa kylälle.

– Helsinkiin minä...

– Ohoh! Ja luuleekos Lyyti, ettei siellä saa maitoa, kun on oikein lehmä mukana?

– En minä tätä sinne asti. Se on minun perintölehmäni ja Torvisen Kustaa on luvannut ostaa sen. Vien sitä Torviseen ja sitten vasta lähdän.

– Hyppääs, tyttö, kyytiin. Ja otetaan pakaasit lehmän selästä, niin se juoksee vähän kevyemmin. Pääset kirkolle asti minun kanssani. Sieltä on Torviseen vielä aika matka.

– Kustaa lupasi lähettää jonkun pojista hakemaan sitä.

– No, miten sinä sitten Helsinkiin?

– Menen ensin Järvisen Antsun kyydissä Ouluun ja olen Lotan luona yötä. Sitten pitäisi junalla.

- Miten sinä tyttöraasu yksin siellä kaukana? Kustaa säälitteli.
- On minulla työpaikka. Opettajan rouva on järjestänyt sen.

Hänen veljensä on siellä lääkärinä ja tarvitsee piian rouvansa avuksi.

– Vai piikomaan. Se onkin tytölle parempi kuin mennä tehtaaseen. Sinne ne monet pestautuvat ja joutuvat helposti huonoon seuraan. Hyvä herrasväki on paljon parempi. Mutta kova kiire oli Katrilla hätistellä teidät kaikki pois. Ei olisi äitisi sitä hyväksynyt, että sinäkin lähdet noin nuorena. Muista vaan aina, että kaupungista löytyy sellaisia viettelyksiä, joista maalaistytöllä ei ole aavistustakaan.

Kärrynpyörät kolisivat. Kärryt keikkuivat, ja Lyyti sai pitää matkatavaroistaan kiinni rystyset valkeina.

Kyllä on kamala nimi, tyttö tuumiskeli itsekseen, Lyyti, Lyyti, Lyyti. Huh, miten vanhemmat saattoivat antaa sellaisen nimen lapselleen...

Tytön otsa vetäytyi kurtulle. Hän ei enää kuullut, mitä Kustaa jutusteli. Rippikoulusta jotakin.

Rippikoulu, niin. Se oli ollut hänelle tärkeä asia. Ei yksistään sen takia, että hän oli tuntenut itsensä aivan täysikasvaiseksi, kun oli lähtenyt kotoa kirkolle, pois moneksi päiväksi tavaroineen ja tuliaisineen ruustinnalle. Äiti oli evästänyt häntä monenlaisin neuvoihin, ja hän oli kuunnellut vakavana ja ottanut opikseen. Kyllä hän osaisi käyttäytyä kauniisti, hän oli luvannut, ja sanoa äidin terveiset. Kesällä hän siellä oli ollut, mutta siitä tuntui olevan jo paljon pidempi aika. Kaikki sanoivat, että nyt hänestäkin oli sitten tullut aikaihminen. Noin vain yhtäkkiä, hupsis. Ei hän itsessään mitään suurempaa muutosta kuitenkaan huomannut. Sama Lyyti hän oli kuin ennenkin. Kotonakin

kaikki olivat unohtaneet hänen aikuisuutensa heti rippijuhlien jälkeen.

Mutta siinä paperissa, jonka hän oli saanut rovestilta ei lukenutkaan ”Lyyti”. Siinä oli hänen oikea nimensä. Ihan teki mieli kaivaa paperi esille katekismuksen välistä ja lukea se varmuuden vuoksi. Kyllä hän sen silti ulkoa muisti ihan hyvin. Siinä seiso i kauniilla käsialalla kirjoitettuna: Lydia Juhontytär Santanen. Kaikki sanoivat häntä Lyytiksi, eikä hän itsekään pitkään aikaan tietänyt, että se ei ollut hänen oikea nimensä.

Hänen ilmeensä kirkastui, kun hän tuli ajatelleeksi, ettei hänen tarvinnut enää käyttää sitä. Kun hän menisi palvelukseen, hän sanoisi vain, että hänen nimensä oli Lydia, niin sitä sitten ruvettaisiin käyttämään. Ja hän voisi vielä näyttää rouvalle sen paperin, niin kyllä hän sitten uskoisi, eikä sanoisi häntä Lyytiksi. Hän oli Lydia, nyt juuri hän alkaisi olla Lydia. Olihan se paljon kauniimpi nimi kuin Lyyti. *Lyyti*. Pyh! Mutta Lydia, se oli aikuismainen. Ja, niin, arvokas.

Tyttö tunsi itsensä heti paikalla vuosia vanhemmaksi. Hän ojensi selkänsä yrittäen saada lyhyeen varteensa muutaman aikuismaisen lisäsentin. Olihan rippikoulusta sentään jotain hyötyä, vaikka hän oli sitä joskus epäillyt, ilman sitä hän olisi ollut varmasti Lyyti koko ikänsä. Mutta yhtään hurskaammaksi hän ei siellä tullut. Se oli häntä huolestuttanut.

Ripille pääsykin, ehtoollinen, oli sujunut ilman sisäistä heräämistä, josta rovasti oli niin innokkaasti puhunut. Lyyti ei ollut tuntenut itseään ollenkaan kellovlliseksi astumaan Herran kasvojen eteen. Silloinkin hän oli ajatellut vain maallisia asioita niin kuin sitäkin, miten hänen olemuksensa ja vaatteensa olivat niin erilaiset kuin muiden rippilasten. Hän oli tuntenut olevansa

suuri syntinen, kun oli sellaisessa tilaisuudessa vain kadehtinut muita tyttöjä.

Olihan siellä tietysti Torvisen Mari, joka oli talontyttö niin kuin hänkin. He olivat ainoat tytöt siitä säädystä. Eikä Mari osannut juuri yhtään lukea. Lyyti sai hävetä koko säätynsä puolesta etenkin, kun muut tytöt tirskuivat Marin lukemiselle koko ajan.

Toiset tytöt olivat kaikki kirkolta, paitsi tietenkin Pohtsillan kartanon neiti, mutta herrasväkeen hänkin tietysti kuului. Heillä oli oikeat nappikengät ja ohuet sukat ja heidän hiuksensa olivat usein hajallaan, vain nauhalla sidotut. Ei mitään kireitä, vedellä kammattuja lettejä. Semmoisia hänen täytyi aina pitää, vaikka asuikin pappilassa rippikouluajan, ja pappilan Esterkin sai lähteä rippikouluun tukka valloillaan. Joskus ruustinna kuitenkin suutuksissaan määräsi, että Esterin oli otettava Lyytistä mallia, eikä saisi olla niin turhamainen, mutta Ester otti mallia mieluummin kirkonkylän muista tytöistä. Ja sen Lyyti kyllä ymmärsi hyvin.

Lyyti oli päässyt pappilaan asumaan rippikoulun ajaksi, koska äiti oli ollut siellä piikana, ja ruustinna oli pitänyt häntä suuressa arvossa. Ruustinna ei olisi halunnut häntä päästää Santaseen ollenkaan, mutta ymmärsi kyllä, ettei piikatytölle voi parempaa kohtaloa toivoa kuin pääsy emännäksi oikeaan taloon. Ja Santanen oli jo silloin hyvä talo. Oli peltoa ja oli metsää ja enemmän lypsäviä kuin monessa muussa pitäjän talossa.

Äiti kävi usein tervehtimässä ruustinnaa ja ompeli tälle reikäpitsejä. Sen taidon hän oli opettanut Lyytillekin ja tyttö oli koristanut oman alushameensa sellaisella pitsillä, että hän saattoi olla varma, ettei yhdelläkään kirkonkylän nuorella neidillä sellaista ollut rippileninkinsä alla. Vahinko vain, ettei hän vielä

osannut heilautella helmojaan samalla tavalla kuin opettajan Elvira niin, että röyhelöt olisivat olleet paremmin näkyvillä. Hän kyllä päätti opetella tuon soman taidon.

Tytöt siinä alttarin äärellä olivat hienoja ja kauniita, mutta pojista ei juuri kannattanut puhua. Heistä vain yksi, opettajan poika, osasi lukea yhtä hyvin tai paremminkin kuin Lyyti. Muut olivat valkotukkaisia jukureita torpista ja mäkituvista. Varmaan juuri sellaisia kuin siinä yhdessä kirjassa, joka oli oikein suomen kielellä kirjoitettu ja kertoi niistä veljeksistä, jotka eivät tahtoneet oppia mitään.

Kun pojat olivat sellaisia, Lyyti ei ollenkaan ymmärtänyt, miksi rovasti joka päivä koko rippikoulun ajan puhui siitä, kuinka vaimon täytyi olla miehelleen alamainen ja että naisen asia ei ollut puhua silloin, kun mies puhui, eikä nainen saanut koskaan olla äänessä seurakunnassa.

”Nainen vaietkoon seurakunnassa!”

Lyytin korvissa kaikui vieläkin rovastin ankara vaatimus. Katri ei ainakaan vaiennut. Ja sai asiat hoidetuiksi niin kuin halusi. Hyvin ne olivatkin hoidetut, Lyytin täytyi tunnustaa, vaikkei hän Katrista erityisemmin pitänyt. Ei Ville olisi varmaankaan pystynyt samaan, se Lyytin oli pakko omasta veljestä sanoa. Oli Katri tietysti käynyt rippikoulun ja vielä saman rovastin johdolla ja hän oli varmasti kuullut samat puheet. Eihän naimisiin voinut mennäkään, ellei ollut päässyt ripiltä. Katriin eivät rovastin opetukset paljoa vaikuttaneet, ainakaan tässä asiassa. Eivätkä myöskään uskonopit. Ne olivat toinen tärkeä kohta rovastin puheissa. Katekismus opeteltiin ulkoa ja paljon jakeita Raamatusta. Sitten tietysti lisäksi virsiä suuret määrät.

Viimeisenä rippikoulupäivänä rovasti oli alkanut puhua maailman pahuudesta, synneistä, joihin ihminen voi langeta ja viettelyksistä, jotka kohtaavat erityisesti nuoria tyttöjä, elleivät nämä muista alituisesti rukoilla ja pitää vaaria siveydestään; ”Kuinka moni nuori neito onkaan tahrannut valkean pukunsa maailman turmeluksessa?” Pojat tirskuivat. Heitä viettelykset eivät kohdanneet. Ne olivat tyttöjä varten. Mitä ne olivat, se ei käynyt ilmi, eikä Lyyti uskaltanut kysyä, kun rovasti saarnasi niin punaisena ja kovalla äänellä. Niin jäi se tieto saamatta rippikoulusta.

Viettelykset olisi pakko tunnistaa itse, sitten kun ne osuisivat kohdalle. Kun Lyyti oli kysellyt asiaa äidiltä, tämäkin oli sanonut vain, että täytyy elää oikein ja noudattaa katekismuksen opetuksia, kymmentä käskyä, niin kyllä sitten selviytyisi. Siitä vastauksesta ei Lyyti paljoa viisastunut.

– Katsos, tyttö, eikö tuo ole Torvisen poika?

Siellä seisoi todella Torvisen Antti.

– On tainnut Torvinen lähettää lehmänhakuun komeimman poikansa. Mahtaako yrittää pidättää sinut emännäksi Antille?

– En minä Anttia huolisi, Lyyti sanoi topakasti.

– Mikäs vika siinä on? Pulska poika.

– Pulska ja pulska, mutta kova tappelemaan. Hakkasi meidän Kallenkin kerran melkein mustaksi.

– Älä nyt, tyttö. Sehän oli silloin juovuksissa. Selvin päin se on ihan kunnon mies. Ja hyvä työntekijä.

– Olkoon vaan. Minä en semmoisia katsele, jotka viinaa ryyppäilevät.

– Kyllä sinulle sitten tulee vaikeuksia miehen löytämisessä. Kaikki ne viinaa juovat, joskus ainakin. Ptruu, Polle. Tervepä

terve, Antti. Tulit tyttöä hakemaan, Kustaa virnisteli Antille, joka karahti punaiseksi kuin kukonhelttä.

– Ähm, en minä tyttöä, ka lehmäähän minä. Onkos se hyvä elukka?

– Hyvähän se on, kunhan toipuu juoksumatkasta. Vaan olisi tämä Lyyti tässä parempi, Kustaa veisteli.

– Olisin, olisin, mutta ei minua noin vain oteta, Lyyti tokaisi,
– anna nyt ne rahat, niin voit viedä lehmän, ja minä pääsen jatkamaan matkaani.

– Alkaapa tyttö olla kuin kaupungin mamselli. Ei se enää tänne jää. Eikä siitä talon emännäksi, osaakohan enää lypsääkään.

Lyyti leiskautti palmikoitaan ja hyppäsi kärryiltä. Etteikö hän muka lypsää osannut! Kymmenvuotiaasta hän oli joka aamu ja ilta ollut navetassa auttamassa. Ja usein yksinkin, kun Lotta oli sairaana eikä voinut. Tänä aamunakin hän oli vielä lähtiessä lypsänyt perintölehmänsä, mutta siitä maidosta oli tainnut tulla vetistä, kun kyyneleet virtasivat niin, eikä hän pystynyt niitä estämään.

Hyvän aikaa kului ennen kuin lehmä saatiin irroitetuksi kärryjen perälaudasta. Solmu oli vetäytynyt tiukkaan lehmän yrittäessä silloin tällöin hidastaa matkantekoa Pollen kiskoessa sitä harja leiskuen eteenpäin.

Antti laski kolikot Lyytin kouraan ja autoipa vielä matkatavarat kärryiltä. Antsu oli tullut jo kaupalle, ja niin Lyytin matka pääsi heti jatkumaan. Hän pyyhkäisi salaa huivinnurkkaan silmiinsä pirahtaneet vedet ja painoi kasvonsa jäähyväisiksi lehmän lämmintä poskea vasten. Hetken ajan hän näki kasvojensa kuvastuvan lehmän pyöreästä silmästä. Se oli kummallinen, vääristynyt kuvajainen. Siinä oli se Lyyti, jota ei

oikeastaan enää ollut olemassakaan. Talontytär, isän lemmikki.

Lyyti riistäytyi irti omasta surkeudestaan, suoristi selkänsä ja nousi huiviaan kohentaen Antsun rattaille. Kun hän heilautti huolettoman näköisenä kättään Kustalle hyvästiksi, hän kuuli tämän vielä sanovan Antille:

– Katso nyt, Antti, siinä menee hyvä tyttö pelsepuupin pesään herrojen herkuksi.

Antti vastasi, että kai se puolensa osaa pitää. Sitä Lyyti ei enää kuitenkaan kuullut, eikä hän kuullut Kustaan lausahdustakaan, kun tämä tuumi apeana, että osaa, osaa. Kyllä ne osaavat, mutta moniko niistä haluaa?

Nuori Lyyti-tyttö lähtee lapsuudenkodistaan maailmalle. Hänellä on mukanaan vain pari laukkua sekä perinnöksi saatu lehmä, jonka hän aikoo myydä. Lyytin on tarkoitus muuttaa kaupunkiin ja ryhtyä piiiaksi – köyhän perheen tytöllä kun ei ole montaa mahdollista urapolkua. Mutta Lyytipä ei tyydykään olemaan toisten juoksutyttö. Kun aikaa kuluu, Lyytistä tulee arvostettu ja menestynyt kauppias.

“Peiliinkatsoja” on Leila Tuuren historiallinen romaani, jonka tapahtumat sijoittuvat 1900-luvun alun Suomeen. Lyytin tarina jatkuu myös itsenäisessä jatko-osassa ”Narukaruselli”.

Leila Tuure (s. 1938) on suomalainen kirjailija. Hän on kirjoittanut myös salanimellä Emma Å. Hänelle myönnettiin Nortamo-palkinto vuonna 2009.